

Nr 56.

Ankom till riksdagens kansli den 21 maj 1928 kl. 1 e. m.

Memorial, angående instruktion för nästa riksdags bankoutskott.

Enligt § 10 av den för bankoutskottet gällande instruktionen åligger det utskottet att före riksdagens slut, under fästat avseende å de angående riksbanken och riksgäldskontoret vidtagna författningar, hos riksdagen föreslå instruktionen för bankoutskottet vid den nästpåföljande riksdagen.

Vid granskning av den för innevarande riksdags bankoutskott gällande instruktionen har utskottet funnit ändring i densamma erfordras allenast i de avseenden, om vilka i det följande förmäles.

§ 7 av berörda instruktion är av följande lydelse:

»§ 7.

Utom den avlöning, som för utskottets betjäning, i likhet med vad för betjäningen vid riksdagens övriga utskott äger rum, fastställs och av de till riksdagskostnadernas bestridande anslagna medel utgår, äger utskottet att vid slutet av riksdagen för den tjänsteman vid riksbanken, som, jämte sin egentliga befattning, har sig uppdraget att ordna, registrera och vårda bankoutskottets och revisorernas handlingar och protokoll, bestämma en efter tiden och handlingarnas vidlyftighet avpassad vedergällning, vilken av bankens medel utbetalas. Men därest någon gratifikation för övrigt skulle anses oundgänglig, bör densamma, i överensstämmelse med stadgandet uti ovannämnda § 5, riksdagens prövning och godkännande underställas.»

I § 5 stadgas, bland annat, att i allt vad som avser nya anslags beviljande intet förordnande skall av utskottet meddelas utan riksdagens föregående bifall.

Enligt utskottets uppfattning torde det i § 7 av instruktionen omförmälda ordnandet och registrerandet av utskottets handlingar och protokoll böra, liksom beträffande riksdagens övriga utskott äger rum, ombesörjas av utskottets kansli. Vad angår revisorernas handlingar och protokoll — det i paragrafen intagna stadgandet härom lär avse statsrevisorernas handlingar och protokoll rörande riksbanken — torde motsvarande åtgärder böra verkställas av vederbörande tjänsteman hos revisorerna. Vidkommande här-

efter vården av ifrågavarande handlingar och protokoll må erinras, att det enligt § 42 av gällande stadgar för tjänstgöringen vid riksbankens huvudkontor åligger arkivarien i riksbanken, bland annat, att vårda bankoutskottets och riksdagens revisorers protokoll och handlingar m. m., som till arkivet överlämnats. I sistnämnda hänseende synes anledning till ändring icke förefinnas. Ifrågavarande handlingar och protokoll böra alltså från bankoutskottets, respektive statsrevisionens kansli överlämnas till riksbankens arkiv för förvaring och vård.

Med hänsyn till vad nu anförts finner utskottet det icke vara erforderligt att längre bibehålla hittillsvarande stadgande angående särskild ersättning åt viss tjänsteman i riksbanken för befattning med omförmälda handlingar och protokoll. Vid sådant förhållande och då övriga stadganden i § 7 av instruktionen, med hänsyn till lydelsen av § 5 samt till nuvarande föreskrifter angående avlöningen åt den hos riksdagen anställda personalen, lära sakna betydelse, finner sig utskottet böra förorda, att § 7 måtte helt utgå ur instruktionen.

Den sålunda tillstyrkta ändringen medför ändrad numrering av nuvarande §§ 8—10 i instruktionen.

Vid bifall till vad utskottet föreslagit kommer instruktionen för nästa riksdags bankoutskott att erhålla den lydelse, som framgår av härvid fogad bilaga.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må besluta, att instruktionen för innevarande riksdags bankoutskott skall bli för nästa riksdags bankoutskott gällande; dock att § 7 skall ur instruktionen utgå samt att därav betingade ändringar i paragrafföljden skola vidtagas.

Stockholm den 21 maj 1928.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar *C. E. Svensson, Gustafsson* i Stensholm, *Pettersson* i Olovstorp, *Enhörning**, *Johansson* i Friggeråker*, *Andersson* i Hedsta och *Ström*;

från a n d r a kammaren: herrar *Borggren, Bäcklund**, *Lovén, Wikström, Ryberg, Höglund, Svensson* i Betingetorp och *Thore*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Bilaga.

Instruktion för nästa riksdags bankoutskott.

§ 1.

Utskottet äger att vid sitt första sammanträde emottaga följande berättelser, nämligen:

1:o) av bankofullmäktige, om riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning i dess helhet;

2:o) av styrelserna över riksbankens avdelningskontor, om dessa kontors rörelse och förvaltning;

3:o) av riksgäldsfullmäktige, om riksgäldskontorets ställning och förvaltning; samt

4:o) av styrelsen över riksdagsbiblioteket, om bibliotekets tillstånd och förvaltning;

åliggande utskottet att skyndsamligen meddela riksdagen vid dess början de under 1:o och 3:o nämnda berättelserna ävensom beträffande riksbanken övriga upplysningar till befordrande av fullständig kännedom om bankens ställning. Och bör utskottet, så snart riksdagsarbetet så långt fortskridit, att sådant lämpligen ske kan, meddela yttrande och förslag om användande av den under föregående året upplupna bankovinsten.

§ 2.

Vid utskottets överläggningar rörande riksbanken, så väl angående ändring i redan gjorda författningar som nya författningars föreslående, åligger det utskottet att i det nogaste följa bankoinrättningens huvudgrunder, ursprungligen intagna i rikets ständers beslut och förordning om banken av den 22 september 1668 samt numera efter de förändringar, närvarande förhållanden påkallat, bestämda genom dels den av Kungl. Maj:t och rikets ständer år 1830 fastställda lagen angående myntbestämningen och dels de av riksdagen antagna, av Kungl. Maj:t den 12 maj 1897 utfärdade lagarna, den ena för Sveriges riksbank och den andra med vissa bestämmelser om riksbankens sedelutgivningsrätt, så ock angående forum för riksbanken. Varande det utskottet uttryckligen förbjudet att omedelbart till överläggning upptaga något, som syftar till rubbning eller förändring i dessa bankens huvudgrunder.

§ 3.

Utskottets ledamöter ävensom utskottets kansli åligger att dolt och förtogat hålla, vad som rör enskilda personers förhållande till riksbanken eller riksgäldskontoret eller vad som för övrigt i avseende å dessa verks förvaltning enligt riksdagens beslut tyst vara bör.

§ 4.

Vid den utskottet åliggande undersökning och granskning av riksbankens tillstånd och huru densamma styrd och förvaltd blivt bör utskottet med synnerlig uppmärksamhet följa de fullmäktiges åtgärder, som avse metalliska kassans upprätthållande samt myntutväxlingens fortgång och bestånd.

Efter fulländandet av denna granskning ävensom av den utskottet åliggande granskning av riksgäldskontorets ställning och förvaltning skall utskottet berättelser däröver så tidigt till riksdagen avgiva, att riksdagen må äga rådrom till anställande av nytt val utav fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret; och skall utskottet i sammanhang därmed yttra sig, huruvida utskottet anser fullmäktige böra för deras förvaltning tillerkännas ansvarsfrihet, eller om anmärkning förekommit av den beskaffenhet, att utskottet funnit åtal i anledning därav böra anställas.

Sedan utskottet granskat riksdagsbibliotekets tillstånd och förvaltning, skall utskottet till riksdagen överlämna den från bibliotekets styrelse mottagna berättelse samt därvid avgiva det yttrande, vartill den verkställda granskningen kan finnas föranleda.

§ 5.

Rörande sådana administrativa, ekonomiska eller räkenskapsärenden, som endast avse tillämpning av redan utav rikets ständer eller riksdagen angående riksbanken eller riksgäldskontoret givna stadganden, äger utskottet att med riksdagens rätt besluta och förordna; börande dock vid avgörandet av dylika mål minst tre fjärdedelar av utskottets samtliga ledamöter vara närvarande.

Framställningar, som av riksbankens eller riksgäldskontorets gäldenärer eller eljest kunna bliva hos utskottet gjorda i fråga om eftergift å deras skulder till riksbanken eller riksgäldskontoret, skola, därest eftergift anses böra få äga rum, av utskottet till riksdagens slutliga prövning och avgörande anmälas.

Så skall ock, i allt vad som avser upp- eller utlåning genom riksbanken eller riksgäldskontoret, eller de utstakade allmänna grunderna för dessa verks förvaltning och styrelse, eller nya anslags beviljande eller balanserade fordringars avskrivning i räkenskaperna, intet förordnande av utskottet meddelas utan riksdagens föregående bifall; vadan utskottet åligger att, i avseende på de förändringar, som i dessa ämnen kunna prövas nödiga, ingå med utlåtande och förslag till riksdagen, iakttagande därvid uti dess tillstyrkanden beträffande riksbanken den överensstämmelse med huvudgrunderna för bankoinrättningen, vilken uti § 2 här ovan finnes föreskriven.

§ 6.

Utän riksdagens vetskap och samtycke må icke någon ny stat eller lön vid riksbanken eller riksgäldskontoret fastställas. Med tillsättning av tjänste-

män eller betjante vid dessa verk äger utskottet ej heller att sig befatta, utan bör sådant besörjas av fullmäktige, under vederbörligt ansvar inför utskottet, som uppå inkommande besvär äger pröva, huruvida någon i dess tillständiga befordran kunde vara för när skett, samt den, som lidande befinnes, till rättelse förhjälpa.

§ 7.

Sedan riksdagen, efter utskottets förslag, fastställt de ändringar, som funnits nödiga uti det för riksbankens rörelse och förvaltning gällande reglemente, äger utskottet att, efter omständigheterna, antingen särskilt, såsom ändringar och tillägg i reglementet, till fullmäktiges efterrättelse meddela, vad sålunda blivit antaget och beslutat, eller ock, med ledning av riksdagens beslut och med bibehållande av de stadganden, vilka icke blivit upphävida eller ändrade, i ett helt sammanfatta nytt reglemente, att efter riksdagens slut vid riksbankens förvaltning tjäna till efterrättelse.

Med ledning av de utav riksdagen, efter vederbörande utskotts förslag, fattade beslut, som hava avseende på riksgäldskontoret och böra i reglemente för riksgäldskontoret införas, äger utskottet att till riksdagen avgiva förslag till nytt reglemente att efter riksdagens slut vid riksgäldskontorets förvaltning tjäna till efterrättelse.

§ 8.

Jämlikt bestämmelserna i avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk åligger det utskottet att utfärda instruktion dels för de i 34 § berörda reglemente omnämnda delegerade för riksdagens verk, dels ock för den i 35 § samma reglemente omförmälda lönenämnd, skolande utskottet jämväl utse medlemmar i nämnden och suppleanter för dessa ävensom meddela bestämmelser rörande ersättning till nämndens medlemmar samt gäldande av kostnader för dess verksamhet.

§ 9.

Utskottet åligger att före riksdagens slut, under fästet avseende å de angående riksbanken och riksgäldskontoret vidtagna författningar, hos riksdagen föreslå instruktionen för bankoutskottet vid den nästpåföljande riksdagen, vilken instruktion, sedan den av riksdagen blivit prövad och fastställd, kommer att tjäna till efterrättelse, intill dess riksdagen, efter utskottets hörande, någon förändring därutinnan beslutar.